

Cirkulärnr: 2001:84

Diariernr: 2001/1304

Handläggare: Henrik Berggren
Anders Jonsson

Sektion/Enhet: Finanssektionen

Datum: 2001-06-28

Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Rubrik: Reviderad kostnadsutjämning 2002 m.m.

Bilagor: Bilaga 1: Skatter och bidrag 2002–2004 (kommunspeci-
fik; endast till ekonomikontoren)

Bilaga 2: Reviderad preliminär kostnadsutjämning år
2002

Bilaga 3: Reviderad preliminär kostnadsutjämning 2002
jämfört med definitiv kostnadsutjämning 2001 (endast
på Kommunförbundets webbplats)

Bilaga 4: Reviderat underlag för beräkning av standard-
kostnaderna (endast på Kommunförbundets webbplats)

Bilaga 4:1 – Barnomsorg, Grundskola, Gymnasieskola

Bilaga 4:2 – Äldreomsorg

Bilaga 4:3 – Äldreomsorg (forts.), Befolkningsminskning,
Barn o ungdomar med utländsk bakgrund

Bilaga 4:4 – Individ- o familjeomsorg, Näringsliv o
sysselsättning

Bilaga 5: Reviderad preliminär kostnadsutjämning, be-
skrivning och räkneexempel (endast på Kommunför-
bundets webbplats)

Bilaga 6 Reviderad preliminär kostnadsutjämning 2002
jämfört med beräkning i cirkulär 2001:54

Finanssektionen
Henrik Berggren
Anders Jonsson, EJ

2001-06-28

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Reviderad kostnadsutjämning 2002 m.m.

Reviderad preliminär kostnadsutjämning 2002

I *Rättsvis kommunal utjämning* (SOU 2000:127) förslås en förändring av kostnadsutjämningen. Regeringen kommer med största sannolikhet att införa denna förändring från och med bidragsåret 2002. Kommunförbundet har tidigare i cirkulär 2001: 54 gjort en preliminär beräkning av kostnadsutjämningen av bidragsåret 2002 utifrån nu gällande regler. Vi har nu reviderat dessa beräkningar med den föreslagna förändringen.

Föreslagen förändring

Delegationens förändring gäller den modell där kommunerna kompenseras för minskat antal skolbarn i åldern 7–15 år. I nuvarande modell utgår ersättning om kommunens befolkning minskat med mer än två procent samtidigt som antalet skolbarn i åldern 7–15 år minskat. Ersättningsnivån är 100 kronor per procentenhet som andelen skolbarn minskat.

Förslaget innebär att ersättningen per procentenhet i modellen sänks till 55 kronor. Detta samtidigt som den åldersklass som kommunen kompenseras för utökas till att gälla 7–18 år. Förändringen berör främst de 30 kommuner som erhåller ersättning i den aktuella modellen. För ett fåtal kommuner innebär förändringen att ersättningen minskar med mer än 300 kronor per invånare. Det har inte diskuterats några införanderegler i samband med införandet av detta förslag. Detta ger att hela förändringen tillåts slå igenom första året. För övriga kommuner ger förändringen en marginell förbättring, då omfördelningen i modellen minskar något.

Reviderat utfall

Kommunens standardkostnad för kostnadsutjämningens olika delar samt kommunens bidrag eller avgift totalt framgår av *bilaga 2*. Bidraget eller avgif-

ten för kommunen är skillnaden mellan kommunens så kallade strukturkostnad och den genomsnittliga för riket (24 325 kronor per invånare).

I *bilaga 3* redovisas en jämförelse mellan de preliminära beräkningarna för 2002 i förhållande till de definitiva beräkningarna för bidragsåret 2001.

I *bilaga 4* presenteras det dataunderlag som ligger till grund för beräkningarna.

I *bilaga 6* redovisas förändringen jämfört den beräkning som gjordes till cirkulär 2001:54.

Maxtaxa inom äldreomsorgen

Regeringen kommer under hösten att lägga fram en proposition om maxtaxa inom äldreomsorgen. Reformen beräknas kosta kommunerna totalt 1 250 miljoner kronor, och träder i kraft den 1 juli 2002. Merparten av kostnadsökningen beror på det föreslagna förbehållsbeloppet. Kommunförbundet och regeringen är överens om att kommunerna ska ersättas i enlighet med finansieringsprincipen.

För genomförandet av reformen ersätts kommunerna genom att det generella statsbidraget höjs med 775 miljoner kronor 2002, 900 miljoner kronor 2003 samt 1 070 miljoner kronor 2004. I vårpropositionen reglerades 650 miljoner åren 2002 till 2004 avseende förbehållsbeloppet. De resterande 170 miljonerna för förbehållsbeloppet 2004 samt ersättningen för högkostnadsskyddet, 125 miljoner 2002 samt 250 2003 och 2004 kommer att regleras i budgetpropositionen under hösten.

Tabell 1– Statsbidrag för de olika delarna i äldreomsorgsförslaget 2002 till 2004, miljoner kronor

	2002	2003	2004
Förbehållsbelopp	650	650	820
Högkostnadsskydd	125	250	250
Summa	775	900	1 070
Kronor per invånare	87	101	120

Flera kommuner har undrat varför man i regleringen inte tar hänsyn till skillnader i åldersstruktur kommunerna emellan. Praxis vid regleringar enligt finansieringsprincipen är att man reglerar med ett lika stort belopp per invånare. Eventuella skillnader i åldersstruktur utjämnas sedan i kostnadsutjämningen, dock med viss eftersläpning.

De lägre avgiftsintäkterna gör att nettokostnaden i riket ökar vilket ger en högre genomsnittlig standardkostnad för äldreomsorgen. Allt annat lika ger detta kommuner med ogynnsam åldersstruktur ett högre bidrag och vice versa.

Kommunförbundet återkommer med ytterligare information avseende maxtaxans utförande under sommaren.

Frågor angående maxtaxan inom äldreomsorgen kan ställas till Marcus Holmberg, tfn 08-452 78 82, e-post: marcus.holmberg@svekom.se .

SCB:s nya befolkningsprognos

I slutet av maj presenterade Statistiska centralbyrån (SCB) sin reviderade befolkningsprognos för åren 2001 till 2050. Jämfört med tidigare prognos innebär denna en något snabbare befolkningsutveckling de närmaste åren. Skillnaden förklaras till största del av att SCB antagit en högre nettoinvandring än tidigare.

Tabell 2 – Befolkning den sista december åren 1999–2003

	1999	2000	2001	2002	2003
Antal personer	8 861 426	8 882 746	8 907 543	8 929 587	8 950 417
Procentuell utveckling		0,2406	0,2792	0,2475	0,2333

Källa: SCB.

Med anledningen av den nya prognosen reviderar vi vårt antagande om befolkningsutvecklingen för åren 2001–2004.

Generella statsbidrag

I tabell 3 redovisas det invånarrelaterade statsbidraget för åren 2001–2004. I tabellen särredovisas även den del av statsbidraget som är avsatt inom ramen för Vårdöverenskommelsen. Även regleringsbeloppet för de delar av barnomsorgsreformen som är obligatoriska redovisas.

Tabell 3 – Invånarrelaterat statsbidrag 2001–2004, miljoner kronor

	2001	2002	2003	2004
Cirkulär 2001:17	52 261	53 407	49 453	49 453
Förändringar Väpen 2001:49 ¹⁾		650	-1 608	-1 308
Högekostnadsskydd inom äldreomsorgen		125	250	250
Utökad kompensation för förbehållsbeloppet inom äldreomsorgen				170
Totalt	52 261	54 182	48 094	48 565
varav:				
Vårdöverenskommelsen	283	283	883	1 183
Barnomsorgsreformen ²⁾	150	500	1 700	1 700

¹⁾ Inklusivt reglering av förbehållsbelopp inom äldreomsorgen på 650 miljoner 2002 till 2004

²⁾ Här ingår de lagstadgade delarna av reformen Rätt för arbetslösa samt föräldralediga barn till barnomsorg och den allmänna förskolan för 4–5-åringar. Den frivilliga maxtaxereformen ingår ej.

De 150 miljoner avseende 2001 som ska kompensera kommunerna för att möjliggöra barnomsorg för barn till arbetslösa kommer, enligt finansdepartementet, att betalas ut som ett engångsbelopp under september.

Kommunvisa beräkningar skatter och bidrag

I bilaga 1 redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag för åren 2002–2004. I beräkningarna ingår inte: de tillfälliga statsbidragen för kommuner med höga LSS-kostnader, ersättning för den frivilliga maxtaxan inom barnomsorgen (inklusive pengar för kvalitetssäkring) samt de riktade statsbidragen till personalförstärkningar inom skolan.

Skillnaderna jämfört med beräkningarna i april (cirkulär 2001:54) beror på:

- Den reviderade preliminära beräkningen av kostnadsutjämnningen för år 2002.
- SCB:s nya befolkningsprognos.
- Höjningen av statsbidraget för finansieringen av högkostnadsskyddet samt den utökade kompensationen för förbehållsbeloppet inom äldreomsorgen.
- Förändrat åldersrelaterat statsbidrag på grund av nya befolkningsantaganden.

Beräkningarna bygger på att kommunens befolkning och skatteunderlag ökar i samma takt som i riket. Önskas beräkningar utifrån andra förutsättningar kan ni ange dessa via fax 08-452 72 26 eller via e-post till: henrik.berggren@svekom.se respektive anders.jonsson@svekom.se.

Modellverktyget Skatter och bidrag

I beräkningsmodellen "Skatter och bidrag" behöver följande ändringar göras i "Indatabladet".

- Skriv in kommunens reviderade preliminära bidrag eller avgift för 2002 års kostnadsutjämnning i cellen D73. Bidraget/avgiften framgår av bilaga 2.
- Skriv in den procentuella befolkningsutvecklingen i cellerna D28 till F28: 0,2792; 0,2475; 0,2333
- Skriv den nya nivån på statsbidraget i cellerna D43 till F43: 54 182; 48 094; 48 565
- Riksprognosen för kommunens befolkning i modellen stämmer inte med den i bilaga 1. Det beror på att vi i bilagan har utgått från kommunens befolkning per den 1 april i år. För att få samma intäkter i modellen som i bilaga 1 skriver ni in vår framskrivning av kommunens befolkning (rad 2 i bilaga 1) i cellen D33–F33. Välj sedan "Egen prognos" för antalet invånare.

Frågor angående detta cirkulär kan ställas till Henrik Berggren, tfn 08-452 77 42, e-post: henrik.berggren@svekom.se och Anders Jonsson, tfn 08-452 77 46, e-post: anders.jonsson@svekom.se.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Finanssektionen

Maj-Lis Åkerlund

Henrik Berggren

Bilagor

Bilaga 1: Skatter och bidrag 2002–2004 (kommunspecifik; endast till ekonomikontoren)

Bilaga 2: Reviderad preliminär kostnadsutjämning år 2002

Bilaga 3: Reviderad preliminär kostnadsutjämning 2002 jämfört med definitiv kostnadsutjämning 2001 (endast på Kommunförbundets webbplats)

Bilaga 4: Reviderat underlag för beräkning av standardkostnaderna (endast på Kommunförbundets webbplats)

Bilaga 4:1 – Barnomsorg, Grundskola, Gymnasieskola

Bilaga 4:2 – Äldreomsorg

Bilaga 4:3 – Äldreomsorg (forts.), Befolkningsminskning, Barn o ungdomar med utländsk bakgrund

Bilaga 4:4 – Individ- o familjeomsorg, Näringsliv o sysselsättning

Bilaga 5: Reviderad preliminär kostnadsutjämning, beskrivning och räkneexempel (endast på Kommunförbundets webbplats)

Bilaga 6 Reviderad preliminär kostnadsutjämning 2002 jämfört med beräkning i cirkulär 2001:54